

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 60 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Novi balkanski zemljevid.

Pogajanja med Bolgari in Turki so v Carigradu končana. Nesrečni Bolgari, ki so se dali premotiti, da niso hoteli miru sklepati pred ruskim carjem, so ga morali sedaj skleniti, zapuščeni od vsega sveta, pred turškim sultanom. Ta sklep miru je žalostna točka v zgodovini bolgarskega naroda. Izgubljeni so s potoki krvi in slavnimi zmagami pridobljene odrinske, lozengraške in burgaške trdnjave. Ne bo še nesel bolgarski car križa na Sv. Sofijo, ampak sedaj le šteje denar, katerega bo plačal Turku kot vojno odškodnino, ob enem pa premišljuje, kako bi se v zvezi s polumesecem maščeval nad onimi brati, ki so ga v drugi vojni premagali in ponižali ter mu te dni na mejni postaji Sukovo izročili 22.138 bolgarskih vojakov kot vojnih vjetnikov. Bolgari so narod trdne, potrpežljive narave in znabiti bodo tudi to bridko usodo, da bodeta odslej Romunija in Grčija večji, Srbija pa skoraj enako velika, kakor Bolgarija, prenesli mirno, brez strasti, ki vodi v neumnost.

Solun, kjer sta bila rojena sv. Ciril in Metod in ki je važno trgovsko pristanišče, so morali Bolgari, dasiravno so ga imeli že skoraj v pesti, prepustiti Grkom, pač pa so dobili v last obrežje Egejskega morja od Kavale do Enosa in s tem prost izhod proti jugu. Da bi le ne pluli preveč „v nemških vodah“!

Meje med posameznimi balkanskimi državami bodo v glavnih potezah te-le: Mal košček lepe zemlje s 350.000 prebivačji je odstopila na severu Bolgarija Romuniji. Med Bolgarijo in Turčijo bo tekla meja od neke točke med Jeniado in Štefano ob Črnem morju proti Odrinu, tako da Lozengrad in Odrin ostaneta turška, potem po reki Marici do Enosa pri Egejskem morju, tako da Bolgarija ohrani Svilen, Ortakej brez Dimotike in železnice na desnem bregu Marice do Dedeagača.

Bolgarijo in Grčijo meji črta od otoka Taza mimo Ksantija do Beleš-planine proti Doiranu; med Grčijo in Srbijo teče meja od Doirana mimo Djevdjelije nad Pajk-planino in Ostrovskim jezerom preko Prezbankega jezera do Ohrida; Albanijo in Grčijo deli črta od Korice do Ete-lijškega zaliva nasproti Krfu; Albanijo in Črno Goro meji Bojana in severoalbanske alpe; Srbija in Črna Gora bosta najbrže ločeni po črti, ki se začenja na neki točki med Djakovico in Prizrenom in teče od tu proti severu nekako po sredini Novopazarskega sandžaka; med Albanijo in Srbijo bo tvorila mejo črta od Prizrena po sredi Šar-planine do Debra in od tu k sredini Ohridskega jezera; Srbijo in Bolgarijo bo ločila črta od Carevega sela po Maleš-planini v loku do Strumice in od tu do Doirana; med Bolgarijo in Romunijo pa teče meja od Tutrukaje do Balčika na Črnem morju.

Ves svet pozdravlja mir na Balkanu z veseljem, ves svet pa dvoimi, da bi ta mir dolgo trajal.

Blamaža pri Završnici.

Dne 6. t. m. je prinesel „Slovenski Narod“ o naprav. elektrarne na Završnici to-le debelo tiskano oznanilo: „Palmo vspeha je že dosegel dr. Lampe: En milijon kron potrošenega deželnega denarja in pa v začetku tega meseca od poljedelskega ministrstva telegrafično ustavljeno delo gradbe njegovega projekta na Završnici.“ Ker Završnica ne teče pri Tokiu, ampak na našem Gorenjskem, bi človek mislil, da se bo tisti mož, ki govori o milijonu stroškov in o ustavljenju dela na Završnici, nekoliko prej informiral, če je to resnica, predno da v listu debelo natisniti. Drugače si moramo misliti, da ima tak človek kakšne posebne namene, da hoče n. pr. kot klerikalec liberalce pri-

praviti v veliko blamažo. Te blamaže je hotel dež. odbornik dr. Novak obvarovati sebe in liberalce in zato je dne 13. t. m. v seji deželnega odbora interpeliral predsednika dr. Lampeta, koliko je resnice na časninarskih vesteh, da so dela za deželno elektrarno na Završnici ustavljena in v katerem štadiju se nahaja ta zadeva. Predsednik dr. Lampe je odgovoril, da so dotične časninarske vesti popolnoma neresnične in da delo za deželno elektrarno redno napreduje. Razpisana so tudi že dela za masinelni del in se dotični oferti proučujejo ter se bodo predložili v eni prihodnjih sej deželnemu odboru. Izvršeno je tudi že trasiranje daljnovodov v jeseniškem, blejskem in radovljiškem okrožju. Daljnovodi so dolgi do 50 km, približno istotako tudi krajevna omrežja. Sklenilo se je s posestniki zemljišč okoli 1500 pogodb in izvršila tudi komisionelna obravnava od c. kr. okr. glavarstva v Radovljici s popolnoma ugodnim uspehom. Delo se bode hitro nadaljevalo, ker je nujno potrebno, da dobi Bled električno luč že za prihodnjo sezono. Deželni odbornik dr. Novak ugovarja nadaljevanju dela, češ, da deželni odbor v to ni upravičen, in zahteva, da se zgradba elektrarne ustavi. Predsednik dr. Lampe pojasni, da je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da naj z vso energijo nadaljuje započeto akcijo in je v ta namen dovolil deželnemu odboru kredit do 2.000.000 K. Izdalo se je pa do sedaj za Završnico vsega skupaj okroglo 500.000 K. V tej vsoti so zapopadeni vsi izdatki za nakup vodnih sil in zemljišč in za doslej dovršena gradbena dela. Dela se izvršujejo v lastni režiji, vsled česar so znatno cenejša, nego je bilo pri projektu prvotno proračunano. Dosegel se bo znaten prihranek pod proračunom. —

Tudi „Sl. Narod“ je prinesel Lampetovo pojasnilo in zraven še dodal, da sta k seji poklicana deželna strokovnjaka gg. Geilhofer in Srnec

PODLISTEK.

Berač Fržinec.

(Spisal: Vladimr.)

„Stopi vendar v hišo! Kaj boš voglaril in prezebal v tem snegu in mrazu okrog hiš!“

Tako je prigovarjala in spravljala na gorko stara Kodela berača Fržinca, ki se je po svoji navadi ustavljal vedno pred vežnimi vrati. Dobra ženica bi mu bila rada postregla, pa berač ni hotel ubogati. Kakor bi hotel dokazati, da ga nič ne zebe, je odpel pri oguljeni suknji dva gumba, tako da si pod njo lahko opazil raztrgan telovnik.

„Za božjo voljo, kam neki še misliš iti nocoj? Zmrznil boš v tem snegu.“

Berač pa je zamahnil z levico proti zahodu, kakor bi hotel reči: tja gre moja pot.

Kodela je spoznala, da je berač namenjen v sosednjo, komaj za deset minut oddaljeno vas Palovč; zato mu ni več branila. Dobro je namreč vedela, da se trmoglavc ne da pregovoriti k temu, kar ni po njegovi volji. V ono vas bo pa tudi lahko prišel, saj ni daleč. Urezala mu je kos potice od božične peke in rekla: „Pa pojdi v božjem imenu!“

Berač je v zahvalo zadovoljno pokimal in odšel mimo šole pod gostim drevjem, ki se je šibilo pod težo snega. Starka pa je s praga zrla za njim. Njeno oko se ni moglo odtrgati od gugačočega se berača, kakor bi naprej gledalo zlo usodo...

Berač je počasi krevsal po kolovozni, napol zameteni poti proti Palovčam. Ni pa mislil te vasi, ko je z roko zamahnil po zraku, ampak Goričnikovo hišo na Mlaki. Gori je najraši prenočeval, tam gori pod goro, kjer ni bilo malih porednežev, ki bi mu nagajali in ga nadlegovali. To vse mu je mrzelo, zato se je skrbno izogibal razposajene mladine, ki ga je dobro poznala.

Kdo pa ni poznal berača Fržinca! Komu je pač bila neznana njegova mladost? Komu so bile neznane njegove čudne navade, komu neznane njegove posebnosti?

Sicer ni bil njegov rojstni kraj vas, ki jo je pravkar zapustil, ne! Doma je bil gori pod Stolom nekje, kakor pravijo, v Smokuču. Ali rodna vas mu je bila neljuba, zoprna, da še slišal ni rad o njej, nikanr da bi celo ondi prosjačil. Saj bi ga podili od praga do praga, otroci bi ga preganjali po vasi, gospodinje bi mu godrnjaje pred nosom zapirale vrata, kakor bi ne bil domačin. Tega ne zmore, toliko bi ne prenesel, zato proč od rojstne vasi!

Tako je že večkrat obsojal svoje sovaščane in tudi danes so ga objele turobne misli, dasi niso bile resnične, ampak samo plod njegove bolne domišljije.

Samo enkrat se mu je bila pri Oreharju izkazala mala nevljudnost, ko so ravno klali. Vse gospodinje pa imajo takrat, kakor tudi pri „veliki peki“, več ali manj to slabo lastnost, da so precej nataknjene. Taka je bila tudi mlada Oreharica. Ko je namreč zagledala Fržinca, kako je kukal skozi vrata v vežo, mu je v svoji nepo-

trpežljivosti nasula v klobuk pest dišečih ocirkov, rekoč: „Na, da boš prej izginil!“ To se je beraču zapičilo v srce, da ni nikoli pozabil. Od tedaj se je njegova slaba sodba vsled ene gospodinje raztegnila na vse: proč od te vasi, ki me ne mara, mene domačina, proč v svet, dovolj je velik, da me preživi! In od tistega dne še ni beračil v domači vasi. Sicer je bil poznan v devetih vaseh in še dalje naokrog, a mudil se je najraje v vasi, kjer so bile gospodinje po njegovi sodbi najdarežljivejše in najprijaznejše.

Je pa tudi morala biti gospodinja zares po božji volji, da je ustregla vsem čudnim navadam Fržinčevim. Sicer je bil „Fržinec“ samo njegov pridevek, ker pri krstu so mu bili dali za patrona sv. Matijo, a ljudje so ga kratko in malo poznali le pod priimkom Fržinec, o katerem nam zgodovina trdovratno molči, kdaj, kje in zakaj ga je prejel.

Fržinec je bil sin edinec uboge vdove iz revne bajte. Očeta ni nikdar poznal. V mladosti je hodil z drvarji po gozdih senčnate Jelovice, sekal les in delal kope. V sobotah se je vračal domov k materi, kateri je bil edina opora na njena stara leta.

A usodepolno leto 1866. ga je ugrabilo. Cesar je potreboval novih moči, krepkih in močnih fantov, s kakršnimi se je nekaj lahko ponašala gorenjesavska dolina. Mladi drvar jim ni delal sramote. Dasi se je skrival po temnih jeloviških gozdih, čeprav se je starka branila na vse kriplje, so ga vendar vjeli in vtaknili v vojsko Benedekovo, ki je bila 3. julija pri Kraljevem Gradcu

izjavila, da dela v Završnici sploh niso bila ustavljena, da bodo ista v najbližnjem času dokončana in da se bode v prihodnji sezoni na Bledu že oddajal električni tok.

Ta liberalna blamaža smrdi do neba. In kaj še vse pride!

POLITIČNI PREGLED.

Kranjski deželni zbor bo imel prvo sejo dne 24. t. m. in bo zboroval do srede oktobra.

Grof Otokar Czernin, zaupnik prestolonaslednikov, je bil v avdienci pri cesarju. Sluti se, da utegne postati Berchtoldov naslednik.

Delegaciji bodeta zborovali koncem novembra. Govori se, da bode avstrijski delegaciji predsednik Čeh dr. Fiedler.

Pogajanja na Češkem skoro gotovo ne bodo imela uspeha. V Pragi je bil sestanek čeških državnih poslancev. Povabljeni so bili vsi poslanci. Katoliški in socialno-demokratski poslanci niso prišli na sestanek. Govorilo se je na shodu jako ostro proti vladi. Mladočehi so bili še precej prijenjivi in niso hoteli sprejeti predloga agrarnih in radikalnih poslancev, ki so imeli večino in zahtevali, da naj se vladi napove boj in prekinejo pogajanja z Nemci. Zasedanje državnega zbora utegne biti burno.

Malisori so napadli Črnogorce in ubili častnika Spasiča in tri črnogorske vojake.

V Bosni je bila vlada prepovedala ustanovitve klubov stranke prava. Člani Udruge so sklenili, da ne vstopijo v delavno večino, dokler ne bo vlada dovolila pravaških klubov. In vlada se je udala.

Albanija. V Valoni so Grki napravili shod in so se pritoževali nad Avstrijo in Italijo zaradi južne albanske meje. Po shodu so šli pred avstrijski in italijanski konzulat in so klicali: „Dol z Avstrijo! in „Dol z Italijo!“ Spopadli so se potem Grki z došlimi vojaki in je bilo 30 oseb ranjenih.

Tudi na Portugalskem se dani. V Ponto Delgado se je uprlo osem tisoč mož proti vladi, ki je hotela v svojem brezmejnem sovraštvu do cerkve izgnati štiri duhovnike iz župnij. Vojaštvo se je pridruživlo kmetom proti vladi.

Škotska bi tudi rada imela homerule, kakor jo ima Irska. To željo Škotske je te dni izrazil shod, katerega se je udeležilo 30.000 oseb.

Vojna med Kitajsko in Japonsko je pred durmi, ker so Kitajci umorili nekaj Japoncev. Tudi Ruska postaja nervozna. Po sibirski železnici se ne prevaža več zasebno blago, ker ima železnica dosti opraviti z vojaškimi transporti.

Rusija bo imela ta mesec v sedmih okrožjih mobilizacijo za poizkušnjo.

NOVIČAR.

Tiskovno društvo v Kranju bo imelo občni zbor v ponedeljek dne 22. t. m. ob 1. uri popoldne v knjižnici „Ljudskega doma“.

Katoliški shod v Ljubljani je bil tako nebeško lep in imeniten, da ga ne-le katoliški udeležniki shoda, ampak tudi liberalci ne morejo pozabiti. Še celo pravoslavni Srbi pišejo o shodu dolge članke. V „Braniku“ je priobčil te dni

sramotno poražena od kletega sovražnika, lakomnega Prusa.

Ta vojska ga je napravila za siroto, ta vojska je povzročila njegovo dvojno revščino. Dvakrat mu je svinčenka hitreje streljajočih Prusov prevrtala vojaško suknjo. A tretja in četrta mu nista prizanesli; ena mu je v desnem komolcu roko zdrobila, druga pa mu je obtičala v trebuhu. Nezavesten je ležal ves tisti dan na bojišču. Šele drugo jutro so ga med drugimi ranjenci prepeljali v bolnišnico, kjer je prestal v hudih bolečinah nevarno operacijo. Shujšan, slaboten in pohabljen se je vrnil v domačo vas. Tu pa je prejel nov udarec, ki je bil siinejši, nego ona dva, ki sta mu jih zadali sovražni krogliji. Mati njegova, ki ga je tako ljubila, je vsled njegove izgube vedno bolj hirala. Ko pa je izvedela novico o porazu in bridko resnico o nesrečnem sinu, jo je to spravilo pod zeleno rušo. Sin pa, ko je stopil pred domačo bajto, je sprejel namesto materinega pozdrava na pragu hiše pajčvine, ki jih je bil napredel pajek nad vhodom.

To je bil prehud udarec za ljubečega, a oslabelega in pohabljenega sina, udarec, ki ga ni prenesel. Zmedlo se je revežu v glavi in nikdar več se mu ni popolnoma vrnila zdrava pamet. Z zdravu levice je često krilil po zraku, stiskal trdo pest in žugal ž njo proti nebu, kakor bi hotel pretiti celemu svetu s poginom. Desnico je bil nad komolcem izgubil, v trebuhu pa je pogosto čutil velike bolečine in baš takrat se je bnašal nenaravno.

dr. Polit - Desanić več člankov, v katerih bridko obžaluje, da pravoslavni Srbi niso bili povabljeni na naš shod. Pravi, da bi bili Srbi, ako bi bili povabljeni, radi prisostvovali prav dostojno in številno tem svečanostim, bodisi osebno bodisi v duhu. Ta dobri in glasoviti rodoljub — kakor ga imenuje „Slov. Narod“ — pa gre še dalje in meni, da bi bili na shod morali biti povabljeni tudi bratje mohamedanske vere, kajti spasonosno je načelo: „brat je mio, koje vere bio“. — Duša, kaj hočeš še več! Ali bi ne bilo to divno, ko bi bili na Kongresnem trgu Turki sneli svoje turbane in se posvetili Brezmadežni, pravoslavni pa vpričo naših škofov podpisali brzojavko v Rim? Ker pa Slovenci tega še ne upamo doseči, predlagamo dr. Politu, da naj najprej pridejo bratje Mohamedanci na shode pravoslavne vere, in če Srbi to dosežejo, potem bomo Slovenci prihodnjič lože ustregli njegovim željam.

Nacionalizem je najnevarnejša zmeta naših dni — tako se je izrekel katoliški shod v Lincu. To je resnica ter velja posebno za tiste, ki hočejo z narodnostjo izpolniti vsled izgubljene vere nastale praznote srca. Narodnost jim namestuje Boga in v tem smislu, pravi Mahnič, je narodnost poganstvo. Narodnost in vero katoličan lahko spaja, kar se je lepo pokazalo na zadnjem katoliškem sinodu v Ljubljani. Slovenski liberalni listi pišejo, da je bil ta shod samo klerikalen, nemški liberalni listi pa pišejo, da je bil samo nacionalen. Bil je pa oboje ob enem. Bil je glede vere in narodnosti krasen izraz nepokvarjene slovenske duše.

Na Goriškem bi radi napravili Nemci in Italijani zvezo proti Slovencem. Doslej nemška narodnost na Goriškem ni prišla v poštev.

Dr. Pacak, bivši minister, je umrl v Kutni Gori.

Tržaški škof — Slovan. Liberalni listi poročajo, da je premil, gospoda tržaškega škofa dr. Karlina nedavno obiskal škof Vučić, ki mu je želel, da naj hodi po stopinjah velikega slovanškega škofa Dobrile. Škof Karlin je odgovoril, da je bil vedno njegov ideal, videti Hrvate in Slovence popolnoma edine in da bode v dosego tega ideala kot slovanški škof posvetil vse svoje delo. Nemški in italijanski listi se nad to izjavo škofa Karlina zgražajo, češ, da je tržaška škofija italijanska. Kot škof „italijanske“ škofije bi tedaj tržaški škof — po njihovem mnenju — moral delati na razprtju med Hrvatji in Slovenci, ne pa za edinost. Pripomnimo še to, da je tržaška škofija po večini slovanska in da si je omenjeno škofovo izjavo najbrže kak čifut privoščil.

Liberalni napredek. Če je kje liberalna vlada, ki skrbi za liberalne šole, je gotovo na Italijanskem. In vendar se je našelo pri zadnji ljudski štetvi v italijanskem kraljestvu 13,175.000 ljudi, ki ne znajo brati.

Vsesokolski shod v Ljubljani bo prihodnje leto. „Sokol“ so hoteli zadnje nedelje s cvetličnimi dnevi po ulicah vseh mest na Slovenskem pumpati darove, da bi pokrili stroške za nameravani shod. Ministerstvo pa je cvetlični dan prepovedalo, češ da to ni splošnokoristna zadeva.

Hinavščina socialnih demokratov. Na Dunaju so zahtevali socialistični sodrugi, da morajo biti vse brivnice ob nedeljah opoldne, ob

Govoril ni prav nič z nikomur drugim, kakor s starim Goričnikom in s staro Flisovo Mico, ki mu je bila po mišljenju najbolj sorodna in ki je opravljala enak posej, kakor on sam. Z njo, so pravili, se je pa precej pogovarjal, ako sta se srečali njuni poti pri beraškem poslu.

V hišo ni stopil Fržinec nikjer drugod kakor pri Goričniku. S tem pa sta se dobro razumela, saj sta bila skup na vojski. Fržiacu pa je ugažala Goričnikova hiša, ki je bila bolj na samem, blizu gozda, skozi katerega je že večkrat prikrevsal, ako ga je priganjala noč, in se je vsedel pred hišo na klop, če je bilo še vse zaprto.

Sicer pa ni bil izbiren. Velikokrat je prenočil pod milim nebom, še večkrat pa v Štantarjevem hlevu pri Pečačici. Tam se je zaril v seno ali steljo in sladko spal do ranega jutra, saj ni bil nikomur v nadlego.

Pri svojem poslu je tedaj Fržinec pred večnimi vrati stal in čakal. Ako pa le predolgo ni bilo milodara, se je prestopil dvakrat, trikrat, pokukal skozi vrata v vežo ali pri oknih v pritličje in odšel brez mrmranja, brez srda v srcu. Kadar pa je dobil dar, se mu je razjasnil sicer mračni obraz, oči se zaiskrile, s prsti leve roke je kakor šolarček veselo poknil in odšel ter si dobro zapomnil hišo.

Nadlega ni delal nikomur; vsakomur, o katerem je mislil, da mu je neprijazen, se je raje izognil v širokem ovinku, mesto da bi ga srečal.

(Konec prih.)

delavnikih zvečer pa ob 8. uri zapre. To so dosegli. Toda največja sleparija je pri tem to, da ravno sodrugi prihajajo po osmi uri in ob nedeljah po dvanajsti uri v brivnice in s tem kršijo sklep, ki so ga sami povzročili. To se pravi norce briti iz brivskih pomočnikov, ki so vsled tega silno ogorčeni nad hinavsko socialno demokracijo.

Dunaj je še precej krščanski. Na Dunaju hodijo moški tudi po noči častit sv. Rešnjete telo v cerkev M. B. na Bregu. Nedavno se je bilo zbralo k češčenju 1400 mož.

Prava veda vodi k Bogu. Anglikanski profesor na slovečem oksfordskem vseučilišču, pastor Ekins je po temeljitem proučevanju katoliške vere pristopil v katoliško cerkev. Naši napolizobraženci, ki hočejo biti inteligenca, pa se v svoji nadutosti obračajo od cerkve.

Evhariistični shod se je vršil v Turinu na Laškem pod vodstvom ondotnega nadškofa, kardinala Rišelmija. Navzočih je bilo 50.000 katoličanov.

Desetletnica k. s. izobraž. društva v Predvoru. Izobraževalno društvo v Predvoru je praznovalo v nedeljo 14. t. m. desetletnico svojega obstanka in je lepo proslavilo ta spomin. Vsa vas, posebno župna cerkev, se je odela v praznično obleko in je slovesno vzprejela tuje goste. Slavnosti so se udeležili „Orli“ kranjskega okrožja in zelo veliko ljudstva. Domači g. župnik in g. nadučitelj sta pozdravila goste in razložila pomen slavnostnega dne. Glavna točka sporeda je bila igra „Peter Sigmajer, tirolski junak“, ki nas je predstavila za sto let nazaj v dobo francoskih vojsk. Grajska dvorana je bila natlačena polna. Igra zahteva vrlo izurjenih moči. Nekateri so dosti dobro pogodili svoje vloge, za novice pa je igra vsekakor pretežka. Med dejanji je neumorno svirala kamniška godba na lok. V nedeljo, dne 21. t. m. popoldne se bo predstava ponovila. Izobraževalnemu društvu v Predvoru želimo, da se vedno krepkeje razvija in vedno lepše procvita za izobrazbo in prouboju ljudstva.

Raznotero iz Tržiča. Tržiški „Orel“ se je po 17. članih udeležil minolo nedeljo desetletnice izobraževalnega društva v Predvoru. — Poročil se je br. Franc Kralj z Ivano Zupan. Ženin in njegovo možko spremstvo je bilo v orlovskem kroju pri poroki. To je bil prvi slučaj pri nas, da je ženin prišel kot „Orel“ k poroki. — Občinski odbor je sklenil v zadnji seji, oddati javno tehtnico v delo g. Ivanu Rebeku, ključavničarju v Celju. — Sklenil je pospešiti vso zadevo za zgradbo nove slovenske šole, ki naj bi se zidala že prihodnje leto. Deželna banka bo posodila potrebno vsoto. Dosedanje staro šolo prevzame najbrže država. — Pregledal se je načrt za klavnico, ki se bo zgradila na občinskem svetu na „Faberki“, in se je odobril. — Z zgradbo mostičev čez Mošenik se počaka, da reši to zadevo domovinski odbor. — Nekaj oseb je bilo sprejetih v domovinsko zvezo, nekaterim ubožcem se je podelila mesečna podpora. — Nova nemška šola je zgrajena. V torek se je pričelo v novih prostorih s poukom. Žal, da se je dalo več slovenskih starišev zapeljati, da so oddali svoje otroke v ponemčevalnico. Strogo bi moralo biti zabranjeno, otroke, ki so slovenskega rodu, sprejemati v popolnoma nemško šolo.

Za kolero je umrl v Nišu srbski polkovnik generalnega štaba Milovan Nedić, ki je bil divizijski poveljnik v obeh vojnah.

Veliki manevri na Češkem so se vršili od dne 14. t. m. okoli Tabora. Prišel je tja tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Vodstvo vaj je prevzel prestolonaslednik, ki je bil pred kratkim imenovan za glavnega nadzornika vse oborožene sile.

Združenje cerkvā. Za združenje pravoslavne cerkve s katoliško cerkvijo je grofinja Polocova v Lausanne na Francoskem sklical sestanek, katerega so se udeležili tudi princ Maks Saški ter ruska višja duhovnika Orlov in Ljubinov. — V Sofiji je bil shod makedonskih in traških begunov, ki so sklenili, da se store koraki za združitvev makedonskih Bolgarov s katoliško cerkvijo. Bolgari, ki so prišli pod Srbe, se boje, da bo njih cerkev preganjana.

Bojkot pratike. „Dan“ piše, da naj liberalni trgovci „Družinsko pratiko“ popolnoma prezirajo, ker je razprodaja te pratike samo na korist klerikalcem. Na čegavo korist pa liberalci prodajajo molitvenike?

Socialni demokratje in bogastvo. Po svojem časopisu hujskajo rdečkarji kaj radi proti cerkvi in njenemu navideznemu bogastvu. V svojem taboru pa imajo ljudi, ki so neizmerno bogati, a teh nočejo videti. Znano je, da zaslužijo voditelji dunajskih rdečkarjev dr. Adler, Austerlitz in drugi na leto po več kot 30.000 kron. Nedavno je umrl voditelj nemške socialne demokracije Bebel. Bil je po svojem poklicu strgarski pomočnik. Govoril je na svojih shodih vedno proti kapitalistom, proti bogastvu Cerkve in duhovnikov. In glej spaka! V oporoki je zapustil svoji hčeri ogromno premoženje, namreč 937.500 frankov, torej malo manj nego cel milijon. Bebel sam masten kapitalist je nastopal zunaj vedno proti kapitalistom. Taki so voditelji rdečkarjev!

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO „KRANJ“ uprizori v nedeljo, 21. t. m. ob 8. uri zvečer v „Ljudskem domu“ v Kranju lepo, iz življenja gorenjskega ljudstva vzeto, petdejanjsko narodno igro Fr. Steržaja: „Upor Bohinjcev“. S tem otvarja društvo svojo gledališko sezono in vabi vse prijatelje društva k obilni udeležbi. Igra se bo 28. t. m. ponavljala. Vstopnina je navadna. Vstopnice se dobivajo v „Iliriji“ in zvečer pred predstavo pri blagajni.

V trajen spomin posvetitve ljudstva Brezmadežni ob priliki katoliškega shoda naročite veliko trobarvno podobo Brezmadežne z besedilom posvetitve. Cena veliki umetniški podobi skupno s poštnino samo 1 K. — Naročite več podob skupaj! Naročila sprejema pisarna katoliškega shoda v Ljubljani, Ljudski Dom! Prodajajo se pa tudi v knjigarni „Ilirija“ v Kranju.

Zupanstvo Naklo pri Kranju je izreklo na podlagi enoglasnega sklepa občinskega odbora z dne 14. sept. t. l. gospodu deželnemu glavarju dr. Ivanu Šušteršiču vsled napadov po liberalnih časopisih svoje visoko spoštovanje in ljubezen ter mu je obenem čestitalo k njegovi 50letnici.

„Gasilski vestnik“ se imenuje novi list, ki je začel izhajati v Ljubljani in je glasilo „Kranjske deželne gasilske zveze“. Izhaja šestkrat na leto ter se pošilja članom zastoj. Naročnina znaša na leto 2 K. List je spretno urevan. Upanje je, da bo ta list povzdignil gasilstva mnogo koristil, vzbudil v gasilcih vnemo in veselje do poklica ter sploh s pomočjo deželnega odbora napravil red. Liberalci so menili, da je gasilstvo „gmajna“, kjer smejo pasti svoje buše.

Kapelnik kranjske godbe g. Wlassak zapusti Kranj in pojde za kapelnika v Novo Mesto.

Kolera. Dunajski zdravnik dr. Klinger je na poti iz Niša v Vukovarju umrl za kolero.

Prešernova kočna na Stolu bo zatvorjena dne 28. septembra. Če bo ugodno vreme, priredi Kranjska podružnica S. P. D. 27. septembra izlet na Stol — zadnji v tem letu.

V Dupljah se je 14. t. m. ustanovila podružnica „Kmetijske družbe“.

Oblak se je utrgal pri postaji Konjici v Bosni. Bil je tak naliv, da je železniško progo v daljavi 600 m zasulo s kamenjem in zemljo 2 m visoko.

Nad bohinjskim tunelom delajo na hribu naprave, da se bo odvajala voda po hribu dol in se ne bo stekala v tunel. V višini 1350 m bo zbirališče vode in odtod drže žlebovi v dolino.

Razstava živine je bila pretekli teden na Dunaju. Razstavilo se je 2000 glav goved in mnogo drugih živali. Ministrstvo je dovolilo za razstavo 75.000 kron.

Prof. dr. Murko je v počitnicah lovil v Bosni narodne pesmi v fonograf in je fotografiral kakih 20 narodnih pevcev guslarjev.

Shod rekrutov, ki je bil zadnja nedelja iz kranjske dekanije pri Sv. Joštu, se je dobro obnesel. V cerkvi je imel govor č. g. ravnatelj I. Traven, zunaj cerkve pa č. g. superior K. Kokolj ter gg. jurista Perne in Basaj. Fantov je bilo nad 100 in so bili veseli. Bo kazalo tak shod prihodnje leto zopet napraviti.

Dobavni razglas. C. in kr. garnizijska menažna komisija v Lvovu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje za leto 1914 med drugimi tudi sledeče predmete: pšenično moko, pšenični zdrob, krompir, riž, češpljevo čežano, poper, papriko, cimet, dišave, sladkor, kis, makarone, fižol, grah, proseno in ajdovo kašo, ječmen, koruzno moko, koruzni zdrob, svinjsko mast, slanino, rastlinsko mast, kavo, kakao, cikorijo, kisle zelje, rdečo peso, čebulo i. dr. Pismene ponudbe je najkasneje do 14. oktobra 1913, 12. ure opoludne poslati c. in kr. garnizijski menažni komisiji v Lvovu. Dobavni razglas s ponudbenim vzorcem ter uzančni zvezek so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Sprejem gojenk na deželno, kmetijsko gospodinjstvo šolo na Vrhniki. Dne 1. novembra t. l. se prične novi zimski tečaj, kateri bode trajal 6 mesecev. V tečaj se sprejemajo iz vseh dežel deklice, ki so dovršile 16 let. Dekleta morajo stanovati v zavodu, kateri je pod vodstvom šolskih sester, in plačajo za hrano, stanovanje in drugo mesečno 30 K. Pouk je brezplačen. Dekleta se učijo v vseh strokah gospodinjstva, posebno pa: vzgojeslovje, zdravstvo, domače knjigovodstvo, za gosposinjo neobhodno potrebno računstvo, poslovno spise, kakor tudi praktično in teoretično gospodinjstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, živinorejo, praščijerejo, mlekarsvo, perutinarstvo, kuhanje, pranje, likanje, šivanje, krojno risanje i. t. d. Na zavodu poučuje sedem učnih moči in poleg šolskih sester še deželni kmetijski veščaki. Ta gospodinjstva šola je največji zavod te vrste na Slovenskem in ga je priporočati vsem onim kmečkim dekletom, ki se hočejo temeljito v kratkem času in z malimi stroški izobraziti v gospodinjstvu. Posebno se šola priporoča različnim ženskim društvom, da opozorijo spretna dekleta na ta zavod, ker jim bodo po dovršitvi tečaja dobre sodelovalke in vaditeljice društev. Gojenke se uče poleg stro-

kovnih predmetov tudi v splošni izobrazbi. Ker se je tekoče leto šolsko poslopje popolnoma prenovilo in si je vodstvo nabavilo mnogo najnovejših učnih predmetov, zato smemo upati najpopolnejših uspehov. Voditeljica šole se je izučila v vseh strokah gospodinjstva na Bavarskem in zna šolo uspešno voditi. Zato naj nobeno dekletu ne zamudi priložnosti, če se želi izuriti v gospodinjstvu.

Linico zaprli. G. Tomaž Pavšlar je začel pričevati svoje stori je o vodnih silah v „Zarji“. Sedaj vprašuje „Čegav je Lajh?“ Glede tega vprašanja so v „Narodu“ iz (gg. Kokalju in Majdiču) znanih vzrokov linico zaprli. „Zarja“ odklanja odgovornost za Pavšlarjeve trditve in dostavlja: „Ali če zapirajo človeku, ki je v takem obupnem boju, vrata povsod, se nam zdi primerno, da mu omogočimo, da razloži svoje križe“.

V Olševku nad Kranjem je umrl danes, v petek ob šestih zjutraj, po kratki bolezní ondotni šolski voditelj g. Leopold Ferjan, v starosti 37 let. Na tej šoli je služboval 14 let. N. v m. p.!

Nesreča. Pri gradnji vodovoda v Čirčičah pri Kranju je včeraj dinamitna mina pri razstreljanju skal močno poškodovala dva delavca. Prvo pomoč jima je dal tukajšnji okrožni zdravnik gosp. dr. Edv. Globočnik.

Družba sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1913. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Koledar za leto 1914. 2. Pravljice. 3. Mlada Breda. 4. Zgodovina slovenskega naroda, 3. zvezek. 5. V tem znamenju boš zmagal. 6. Krščanska mati (molitvenik). Kdor je doplačal 60 vinarjev za brošuro, oziroma 1 krono za vezan izvod, prejme: Zorislava. Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro. Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Amerika, Afrika in Azija. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Ljubljanska škofija. 5. Goriška nadškofija. 6. Tržaško koprška škofija. 7. Lavantinska škofija. Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti dekaniji ali župniji, v kateri se je vpisal. Na poznejše izpremembe stanovišča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati. Cenjene gospe poverjenike nujno prosimo, naj po prejemu „aviza“ pošljejo takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebnih stroškov. Vsem č. gg. poverjenikom, ki prejmejo po železnici po več zabojev, vljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboji z najnižjo številko. Vsakemu zavoju so tudi priložene vpisovalne pole in potrdilni listki za prihodnje leto. Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti. One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo nepotrebnega prostora.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Fižolov strok, ki je zrasel v Kranju, nam je poslal nekdo na ogled. Strok je dolg 35 cm. **Škodljivost alkohola.** Na Ogrskem sta dva zdravnika preiskala kri pijancev in sta do gnala, da uživanje alkohola zastrupi rdeča krvna telesa za toliko časa, dokler alkohol deluje.

Socijalna demokracija v Ameriki nazaduje. Iz ameriškega rdečega časopisja se izve, da so izgubila socijalistična društva v Ameriki tekem enega leta 45.000 članov. V tem času so prenehali izhajati štirje rdečkarski časopisi. — Tudi v Ameriki prihaja delavstvo počasi do spoznanja, da je ni bolj sleparske stranke, nego je socijalistična. Da bi le tudi naše delavstvo kaj kmalu to uvidelo

Veselja dan je vedno dan žrebanja za onega, ki kupi turško srečko ter ž njo zadene enega izmed glavnih dobitkov po 400.000 ali 200.000 frankov. Tak dan bo zopet že 1. oktobra t. l. Ker vsaka srečka mora zadeti, zato jo z mirno vestjo pripravljamo v nakup vsakomur, ki hoče svojo srečo poskusiti s srečko, kajti če se mu že ne pripeti glavni ali drugi večji dobitok, dobi v obliki najmanjšega dobitka večji del, s prodajo srečke v doglednem času pa tudi ves za njo izdani denar nazaj. Turške srečke so tedaj najmanj nevarna loterija, obenem pa varna hranilnica, ter je ni druge srečke, ki bi se v tem oziru mogla ž njo primerjati. Mesečni obrok za turško srečko znaša samo 4 krome 75 vin. Kdor pa si hoče upanje na dobitke zvečati, ta naj poleg turške srečke naroči še izborno srečko italijanskega rdečega križa proti mesečnemu odplačilu po 6 kron. — Naročila sprejemajo in pojasnila dajejo za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana. Kongresni trg 19, in vsi njeni sotrudniki po deželi. Naročajte le po posredovanju „Slovenske Straže“, pa ne bodete varani in oškodovani!

Velika povodenj je bila pretekli teden zopet v Galiciji. Dež je šel neprenehoma 30 ur. Veliko vasi je bilo pod vodo. Ljudstvu preti lakota, ker je bila ta povodenj letos že sedma v ti deželi.

Kdor takoj pošlje 1 krono
bo dobival „Gorenjca“ do konca leta.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 18. septembra. Komisija, ki je šla določevati južnoalbansko mejo, obstoja iz 100 avstrijskih in 100 italijanskih vojakov. — Essad paša dela viadi v Valoni vedno večje preglavice, ker hoče Drač napraviti za glavno mesto Albanije.

Carigrad, 18. septembra. Mirovni zapisnik se bo podpisal v soboto. Bolgari so hudo udarjeni. Najbolj žalujejo, da so izgubili Dimotiko.

Italija nastopa. Zunanji minister di San Giuliano je sklical poseben svet, ki naj razsodi: ali in v koliko kršijo odloki tržaškega namestništva pravice v Trstu bivajočih podložnikov.

V Albaniji uganja burke Essad paša, ki kot notranji minister noče iti v Valono ter grozi, da se bo severna Albanija ločila od južne, če se vlada ne preseli v Drač.

V Tripolitani imajo Italijani še vedno boje z vstaši. V zadnjem boju te dni so Italijani sicer zmagali in pobili več vstaških poglavarjev, sami so pa izgubili generala Torellija in še dva častnika ter 28 mož, več mož je bilo pa ranjenih.

SLOVSTVO.

Knjige „Družbe sv. Mohorja“ za 1. 1914.

Zorislava. Povest iz davnih dni. Spisal Starogorski. Mohorjeve knjižnice II. zv. — Snov, ki jo je izbral Starogorski v „Zorislavi“, je jako hvaležna. Ogrodje zanjo mu je dala v Mohorjevem koledarju pred leti izišla črtica „Blagovestnika“. Starogorski pripoveduje neprisljieno, in bo povest preprostim ljudem ugajala. Seveda je drugo vprašanje, kako da umetniški povest zadovolji. Po moji sodbi ne more zadovoljiti iz sledečih razlogov: Prvič! Starogorski je kar se tiče gotovih umetniških pravil, velik diletant. Njegova povest ne pozna niti najprimitivnejše tehnične postave, da bodi vsaka povest, slika gotovega procesa, da prikaži gotov dogodek v danih smereh zapletka in razpletka, gradacije dejanja, višine in niveliranja v povzročno katastrofo. Starogorski pozna zapletljaj, pa ga na mestu reši, ko da se boji, da ne pozabi pozneje rešiti ga. Povest iz samih takih zapletkov ni nikak umetniški koncept, ni znak ne truda ne sposobnosti, nego zgolj tehnične pisateljve omejenosti. Drugič! Starogorskega prikazane osebe niso nikak ljudje. To so šifre, imena brez krvi, brez mesa, brez individualnosti, brez nujnosti. V Stražimiru je pač hotel Starogorski naslikati starega poganskega Slovana. Toda, kako. S tem, da skozi polovico povesti mož grozovito rezonira in renomira proti Kristu. Patos — ali o se be ni. E dini godec Zoran je deloma nekaj konkretnjši, je, recimo zelo konkreten, pa oh! Iz mesa je rezan Finžgarjevemu Radovanu, da je že kar preveč. Finžgarjev „Pod svobodnim solncem“ je sploh Starogorskemu velika šola, katere seveda ni niti od daleč doštudiraj. Kajti, tretjič! Starogorski nima o zgodovini, o kulturi dobe ni pojma. On piše o kipi h, ki naj jih je Stražimirova hiša polna. On piše o polgolih poslaniki Rastislavovih v Bizanc, potem ko je srečno po Finžgarju prav zgodovinsko podal moralo o Carigradu, pobeljenem grobu (St. 49—51). On piše o „mami“, o čutarah vina, ko da so stari Sloveni žehrali vipavca kar na debelo, on piše o vračih, kakor o modernih zdravnikih, ki zdravijo — rad bi vedel, odkod Starogorski to ve — s hrenom, mesto z salmiakom. Kjer je S. zgodovinski, je leseno neroden, da, toliko nespreten, da si mora z dati pod črto pomagati. Deloma nudi jezik napake v besednem redu. — Ob tej priliki izrazim: Kdorkoli pišeš povest za ljudstvo, ne misli, da taki povesti ni treba umetniškega značaja, da je za ljudi vse dobro. Slavní odbor „Družbe“, neusmiljeno zavrne vsako diletantsko povest!

Dr. Proglj.

Pravljice. Spisali Utva in Mira. Ilustriral V. Cotič. — Družba je poklonila v tej knjigi zares okusno opremljeno knjigo. Ilustracijski del zelo zadovolji, dasi ni slovenskega v ilustracijah — nič. Cotič je še preveč otrok akademije, ali izredno vesten in fin, v čemer daleč nadkriljuje Koželja in Šantla. Z ozirom na globokost je seveda Vavpotiču jedva sličen. Zdi se mi, da je v sorodu češkemu ilustratorju „Očenaša“, vsaj od daleč. Vsekako se je predstavil zares salonski. Kar se tiče teksta, „Pravljice“ večinoma nikake pravljice niso, nego basni, živalske in rastlinske. Sicer pa se nam zdi, da je Utva bolj zadela ton pravljice; posnema namreč Milčinskega ritmiko, kar naj bi bila raje opustila, ker se ji ni posrečilo in dela njen jezik vtis, ko da je glede besednega reda za štirideset let nazaj. Iz njenih pravljic zveni dokaj epičnejši ton nego iz onih Mire, ki pa nadkriljuje Utvo v jeziku, modernem opazovanju in spretnem antropomorfiziranju. Tako se vrline in hibe ene in druge krijejo in je vtis knjige prav zadovoljiv. Seveda je veliko vprašanje, ali bo imel otrok od teh pravljic tisto, kar ima od pravih. Dekadencja v naši liriki in Ganglov „Zvonček“ sta tozadevno veliko zakrivila. — Zakrivila sta, da sta zavelekla mladinske pisateljve v maniro, misliti, da otrok misli in čustuje subtilno ko neroven poet. To ni res! Če je komu treba, mladini,

otroku je treba realne hrane. Realnost pravljice pa je grotesknost. Ali nimamo Levstika? In Milčinskega? Čemu potem subtilno ljubkanje z naravo, ki ni drugega ko zvok, fraza brez otroku potrebne sociativne stvariteljske predstave! Niti Meško tozadevno ni na pravem potu v svojih „Mladim srcem“, kakorkoli — čast mu — vé, da je Bog vendar najvišja predstava, ki naj jo otrok živi. Rusi niso zaman globoki in veliki misleci: ne uče se otroci tam o palčkih in metuljih, nego apokrifne legende beró. Zato imajo Rusi Dostojevske in mi imamo — Aškerčevo čitanko.

Dr. Pregelj.

Poučni del.

Zglavje pri postelji ne sme biti previsoko. Ako imaš visoko zglavje, ne morejo pljuča in srce prav delovati, ker je vrat preveč upognjen in ves prsni koš stisnjen. Že otroke treba navaditi na nizko zglavje in jim ne tiščati mnogo blazin pod glavo. Nizko zglavje naj imajo tudi tisti, ki imajo kratko sapo. Le jetični, ki so skoro brez pljuč, morajo imeti visoko zglavje.

Nervozni ljudje večkrat dobijo slab želodec. V zgornjem delu želodca se nabirajo plini, kar prihaja odtod, da se dela od želodčnega soka preveč solne kisline, ki draži čreva in zapira prehod iz želodca v čreva. Plini v tem slučaju včasih uhajajo skozi usta ali pa vsaj napravljajo kolcanje. Rabijo se zato bolezen magnezijski odvajalni preparati.

Kamni v žolču. Komur žolč prav ne deluje, se mu začno delati kamni. Če se ženske trdo prepasujejo se lahko začne ta bolezen, ki ima pa seveda tudi mnogo drugih vzrokov.

Na bakrenih in medenih posodah se rad dela volk. Take posode treba dobro snažiti. Niti malo časa naj ne bode jed v posodi, v kateri se je pokazal zeleni volk, ki je hud strup.

Mrzlih brzda ne devaj konju v gobec, če so bile na hudem mrazu. Premrzla brzda lahko konju jezik pricvrkne in omaji. Imej tedaj brzde v hlevu na gorkem, ali pa jih ogrej, preden jih konju vtakneš v gobec.

Bolni na srcu naj se večkrat na dan vležejo za kakih deset minut na kak divan, ali pa ob lepem vremenu na trato na prostem, in naj nekoliko bolj globoko dihaajo, kakor po navadi. Kdor ima slabotno srce, naj gibanja ne pretirava, pač pa je dobro, če si da včasih masirati roke, noge in stran nad srcem. Kolikor je mogoče, naj se tak varuje alkohola in sploh vživanja pijače, da nima srce nepotrebne dela. Koristno je umivanje života vsak drugi dan z vodo, ki ni prehladna.

Izvrsten klej narediš tako: vzemi štiri dele lima, ga namoči v petnajstih delih hladne vode, potem polagoma segrej, da se lim raztopi, nato mešaj in pridelaaj 65 delov krova. V drugi posodi zmešaj 30 delov izkuhanega škroba v 20 delih hladne vode, da dobiš mleku podobno tekočino brez kep. V to se vlije tekočina od lima, ki se kuha, in vse skupaj ostane pri ognju 10 minut.

Klej za steklo je takozvani ribji klej. Namaži s tem klejem steklo tam, kjer je počilo, in pritisni k drugemu steklu tako, da gre skupaj. Ko se posuši, zopet drugi koscek prikleji. Če pa pride steklo potem v vodo, klej spusti.

Težke omare ni lahko prestavljati po sobi. Na tleh se lahko poznajo drse, ko jih porivaš naprej. Podloži tedaj pod omaro kako preprogo in vleci do določenega mesta omaro s preprogo, eden naj pa zadej potiska. Tako tla nič ne trpe.

Za drobne kosti.

Otroci, kateri se branijo uživati ribje olje, imajo posebno radi Scottovo emulzijo iz ribjega olja. To je vzrok, da zdravniki priporočajo in zapisujejo Scottovo emulzijo mesto navadnega ribjega olja, ako je treba malim bolnikom sredstva, katero krepi kosti. — Velika hvala gre izborni sestavi Scottove emulzije, ker vsebuje ista take sestavine, katere tvorijo in krepijo kosti ter dajejo moč mlademu organizmu.

Otročiči poskušajo kmalu poslavljati se na noge ter tudi v kratkem tekajo veseli semintja. Odločite se torej dajati tudi Vašim bledim, nežnim otročičem dobro, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, ker ista jih bo spremeni v rudečelične in vesele. Seveda samo **Scottova emulzija** in nobena druga. 3

Gena originalni steklenici 2 K 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. M. B. H., Dunaj, VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu 1 pošiljatev potom lekarne za poizkušnjo.

Tiskarna „Tiskovnega društva“ v Kranju

uljudno naznanja vsem krajnim šolskim svetom, da ima v zalogi šolske tiskovine ter da se iste naročajo samo v tiskarni. Vsa naročila izvršuje točno, lično ter po najnižjih cenah. Istotako priporoča tudi lastno, lepo urejeno knjigo-veznico za vezavo šolarskih knjižnic in drugih knjig po zelo nizkih cenah.

Nekaj delavcev dobi delo. Vzame se hlapec v službo.

Več pove upravništvo „Gorenjca“.

Gospodična Katinka Jugović izprašana učiteljica

prične s 1. oktobrom s **podučevanjem francoščine, laščine in nemščine, eventuelno v kurzih po 2—5 oseb. Podučuje tudi glasovir in petje.**

Vsprejmejo se 3 gospodje

**: na dobro hrano :
in lepo stanovanje**

Vpraša naj se v novi hiši g. Fuso v Kranju.

Spominjajte se pri vsaki priliki „Slovenske Straže“!

PISARNA

za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman, Kranj.

- I. Denarni promet:** Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.
- II. Informacijske zadeve:** Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.
- III. Izterjevanje terjatev:** Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.
- IV. Promet z nepremičninami:** Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.
- V. Tehnično-komerc. zadeve:** Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.
- VI. Strokovni nasveti** v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 129 52—7

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaeker**, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—36

Izjava.

Podpisani Miha Poličar, posestnik v Naklem, sem v štev. 33. tednika „Sava“ z dne 16. avgusta 1913 na četrti strani objavil pod naslovom „Iz Naklega“ dopis, v katerem trdim, da je Vinko Černilec, posestnik v Naklem št. 46, o priliki nove maše svojega sina, mene potegnil čez tri stole in da so me nato vlekli na prosto proti mojemu domu kakih 200 do 300 metrov po blatu. Ker vse to, kar sem tam pisal o Vinku Černilcu ni resnica, svoj dopis, v kolikor se isti tiče Vinkota Černilca, preklicujem in obžalujem, se zahvaljujem Vinku Černilcu, da mi odpušča kazensko preganjanje in dovoljujem, da se ta izjava objavi v listih „Gorenjec“ in „Sava“.

V Naklem, dne 10. septembra 1913.

Miha Poličar.

Prostovoljno gasilno društvo v Naklem naznanja prežalostno vest, da je njen zelo marljivi in od članov ljubljeni načelnik, gospod

Anton Voglar

posestnik v Malem Naklu št. 1

v četrtek, dne 18. septembra 1913, zvečer ob 11. uri nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 21. septembra, zjutraj ob pol 9. uri na domače pokopališče.

Lahka mu zemljica in blag spomin!

V NAKLEM, dne 19. septembra 1913.

Žalujoči gasilci.

Odvetnik

dr. Janko Šavnik

*je otvoril svojo pisarno v Trstu
Nova ulica št. 11, prvo nadstr.*

Za smeh in kratek čas.

Iz višje dekliške šole. Učitelj: „Gospodična Ema, ali Vam je znan razloček med kemijo in fiziko? — Ema: „Če se pri poizkusu steklenica razpoči, je kemija; če pa ostane cela, je fizika.“

Dobrovoljni obešenec. Obsojenec, ki je imel biti obešen, vidi, kako ljudje naprej hité in se drenjajo proti vislicam. „Nikar tako ne hitite“, — jim zakliče — „saj ne bo nič, dokler mene ne bo tam!“

V šoli. Tonček se ni dobro naučil zgodbe o stvarjenju sveta. Pri izpraševanju je marsikaj napak odgovoril in učitelj ga zapre. Ko ga doma poprašajo, zakaj da je bil zaprt, odgovori: „Zato, ker sem pri stvarjenju sveta nekaj napak naredil!“

Dejansko potrdilo. Trgovec svojemu agentu: „Ali noče Zupanec nič več pri nas naročiti?“ Agent: „Rekel tega sicer ni, ampak njegovo ravnanje kaže na to!“ — Trgovec: „Kaj pa je naredil?“ — Agent: „Vun me je vrgel!“

Navidezna konkurenca. Mizarju, ki je orglje popravljaj, očita orgljarski mojster, da mu dela konkurenco. — „O ne,“ odgovori mizar, „ravno narobe. Če jih še enkrat dobim v roke, bodo čisto zanič in vi dobite nove v delo!“

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismu pet znamk po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na

Josip Batič 144 6-1

Ilirska Bistrica 21, Kranjsko.

Najvarnejše in najugodnejše se naloži denar v

4 1/2 odstot. pupilarno varnih zastavnih listih in komunalnih zadolžnicah Kranjske deželne banke v Ljubljani

340 86

za katere jamči Kranjska dežela. — Komadi po K 100, 200, 1000, 2000 in 10.000.

Pozor!

80.000 parov čevljev
4 pari za samo K 8.50

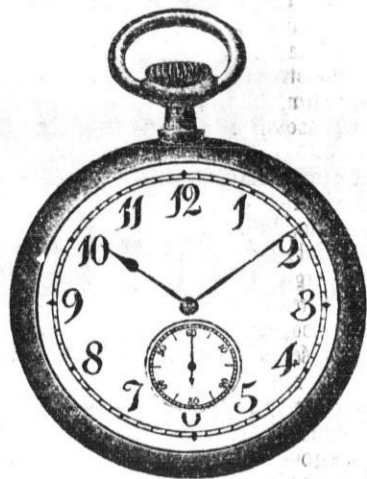
Radi zastanka plačila pri nekaterih velikih tovarnah mi je bilo naročeno, da naj razpečam veliko množino zaloge globoko pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakemu 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrgo, zbiti z žrebli, rujavo ali črno usnje, zelo elegantne, novejšje oblike, velikost po številu centimetrov.

Vsi 4 pari čevljev stanejo K 8.50.

Razpošilja se po povzetju. 113 12-11

D. WULKAN, Krakau (Oestr.)
Isaka 3.-644.

Zamenjava dovoljena, tudi denar se vrne.

Rudolf Rus

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
v **KRANJU** poleg lekarne.

Vsa o to stroko spadajoča dela se izvršujejo točno, natančno in po solidnih cenah. Ceniki zastoni in poštnine prosti.

Ust. l. 1885.

85 17

Pozor!

Kupovalci nakupimo svoje potrebščine pri

Pozor!

OSVALD DOBEICU v Kranju

(pri Krišperju) na Glavnem trgu, ker ondi se dobijo raznovrstne suhe in oljnate barve: firnež, terpentin in laki vse vrste, čopiči, krtače, otepači, ročne torbice, sesalke za otroke, predvratne slame, pipe itd.

Razglednice iz Kranja 2 v

Velika zaloga stekla, kakor steklenic, vrčev za vino, vodo in pivo, žepnih steklenic, kozarcev, solnic, robatih in gladkih skled, belih, pisanih in stenskih krožnikov vse velikosti, šalic za kavo, mleko in juho, loncev za juho, skledice za omako, posodice za jajca, kavnih strojev, loncev brez in z napisom, plivalnikov, vrčev za mleko, kavo in čaj, vžigalnikov, ročnih svečnikov, vaze za cvetlice, posodice za zobotrebce, kopivnikov, vse vrste prstenih skled, krožnikov, etažer, šalic itd. — Velika izbira kuhinjske posode, emajliranih skled, loncev, kastrolov, mlečnih ponev v modri in rujavi barvi, mlečnih in petrolejskih kangel, pekve, penovk, zajemalk, belih in medenih korcev, pocinjenih skled za mešanje vseh velikosti, belih loncev za perilo, aluminium posode, vseh vrst tac, žetarov, redilnikov za mleko, juho in čaj, pokrovk, modlov za torte, lijakov, lesenih in emajliranih solnic, likalnikov, mlinčkov za poper in kavo, požigalnikov za kavo, smetišnic, modrih in rujavih škafov za vodo, emajlirane umivalne oprave, ter različnih umivalnih miz, strojev za meso in mandeljne, lite železne posode, žičnikov in čice, beštega, kakor vilice, nože, žlice itd. — Vsi predmeti se prodajajo po najnižjih cenah. Gostilničarji in neveste imajo posebne cene. — Na prodaj je tudi še malo rabljen Singerjev šivalni stroj za polovično ceno. — Postrežba točna in solidna.

Razglednice iz Kranja 2 v

Pozor!

Ugodna prilika!

Pozor!

Goriška : **vina** liter 44 v

24 19

R. Marenčič v Kranju

Pokrivanje streh brez popraviljanja. Obkladanje zidov proti neugodnemu vremenu z

Šternit

škriljem

Edino tedaj pristen ako vsaka plošča nosi obvarovano znamko Šternit z utisnjenimi črkami

TOVARNA LJUDOVIT MAT/ČEK VOCKLABRUCK ZGORNJE AVITRU/KO DUNAJ IX

92 Zastopstvo: 52-10 V. Janach & Co., Trst.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi **plombirajo zobje** 18 52-35 vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

KEIL-OV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin. Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin. 139 6-3 Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin. Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah. Keil-ovo leščilo za pode 90 vin. ima vedno v zalogi tvrdka Ljubljana: Leskovic & Meden. **Franc Dolenz v Kranju.** Črnomelj: Anton Zurec. Idrija: Valentin Lapajne. Kamnik: I. Petek. Kočevje: Franc Loy. Radovljica: O. Homann. Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

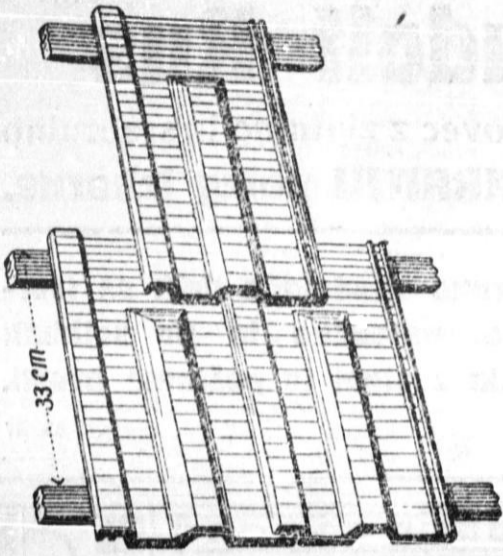
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „UNION“ (za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po **4 3/4 %** brez odbitka :: rentnega davka

Poleg neomejenega porošiva vseh članov in vrhu rezervnega zaklada, ki znaša blizu tri četrt milijona kron, jamči za vse denarje vložene pri „Ljudski posojilnici“ tudi dežela Kranjska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

115 25-10

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

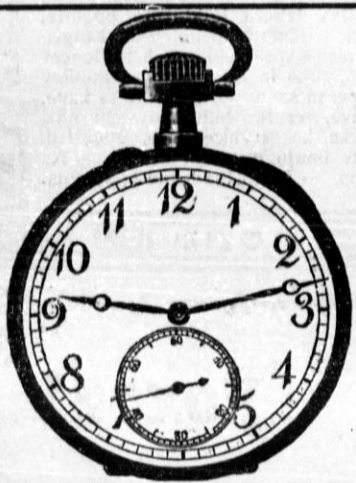
strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom
BREZ ODPRTIN NAVZGOR! — STREHA POPOLNOMA VARNA PRED NEVIHTAMI!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošiljamo takoj vzorce in popis. 117 25-10 Spretni zastopniki se sprejemajo.

Ivan Levičnik

urap in trgovec v Kranju.

**Največja zaloga ur,
zlatnine in srebrnine**

Najnižje cene brez konkurence. :: Solidna postrežba.

Zvonolivarna

Max Samassa

20 52-38

v Ljubljani

se priporoča za vli-
vanje zvonov za zvo-
nike z ubranim ter
milodonečim glasom.

Do konca leta 1911
je razposlala 6887 ko-
madov zvonov za zvo-
nike v skupni teži od
2,674.508 kg.

Cerkveni svečniki
in viseče svetilke
(lustre), kanonske
table v odgovar-
jajoči izdelavi od
težko lite medi in
zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brez-
plačno in poštnine prosto.

Denarni promet do 31. XII. 1912
nad 14 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Stanje hranilnih vlog
nad 1,300.000 kron.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne, v ponedeljkih pa tudi popoldne od 2-3 ure ter jih obrestuje po

4 1/2% štiriinpol odstotka.

12 38

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Sprejema vloge na tekoči račun. Posojila na vknjižbo po 5 1/4%
na osebni kredit po 5 1/2%.

Hranilnica ima prostore v „Ljudskem domu“ poleg župne cerkve v Kranju. Uraduje od 9. do 12. ure dopoldne.

**Priporočamo vsakemu v nakup raznega
manufakturnega in galanterijskega blaga
tvrdko**

**IVAN SAVNIK, Kranj
pri „Besenčanu“.**

Velika zaloga nagrobnih vencev, otroških
vozičkov ter vsakevrste potovalnih kouvčkov.

Na drobno! Na debelo!

